

**POVJESNIČARI BLANKA MATKOVIĆ I STIPO PILIĆ:
PRIOPĆENJE ZA JAVNOST U VEZI MEDIJSKIH NAPADA
NA NAŠ ZNANSTVENI RAD I ODGOVOR SLAVKU GOLDSTEINU**

U posljednju godinu dana, naročito od objavljivanja knjige *Jasenovački logori – Istraživanja u svibnju 2015.*, mi, koautori izvornog znanstvenog rada „Poslijeratni zarobljenički logor Jasenovac prema svjedočanstvima i novim arhivskim izvorima“, izloženi smo linču kojeg provode raznorazni mediji (koji umjesto da izvještavaju ustvari propisuju nove dogme), režimski povjesničari (u čije leno smo dirnuli) i ignoriranju državnih institucija (Ured predsjednice RH i Ministarstvo kulture) kojima smo se između siječnja 2015. i travnja 2016. u više navrata obratili. Nismo iznenađeni ovakvom hajkom i na nju smo bili spremni jer smo se, proučavajući milijune dokumenata, nebrojeno puta uvjerali u *modus operandi* protiv svih onih koji se usude prkšiti pionirsku zakletvu i skrenuti s partijske linije. A u nedostatku Golog Otoka i sličnih „ustanova“, čuvarima tekovina revolucije drugo i ne preostaje.

Ljudska i novinarska etika nalažu svakom pojedincu i nakladničkoj kući da provjere informacije kojima se nanosi šteta uledu i časti drugih osoba, no do toga u našem slučaju nije došlo. U posljednju godinu dana nikada nismo bili kontaktirani od strane ijednog medija ili drugih osoba koje su se javno služile našim radom ili prenosile stavove nekih trećih osoba i koje su uz naš znanstveni rad povezivale riječi poput „laž“, „neistina“ i „falsifikat“. Jedini kontakti koje s medijima jesmo imali su naša reagiranja na ove huliganske ispade u javnom prostoru.

Naš izvorni znanstveni rad objavljen je u prosincu 2014. u Radovima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Objavi tog rada prethodilo je dugogodišnje istraživanje u svim hrvatskim arhivima na kojemu smo radili samostalno. Naš rad o poslijeratnom logoru Jasenovac, kao i prethodno objavljeni radovi, prošao je recenzentski postupak u skladu sa svim pravilima struke za razliku od radova osoba čija se mišljenja konstantno prenose u javnom prostoru i koje za ocjenu bilo čijeg znanstvenog rada nisu kvalificirane. Do ovog trenutku dokaze iznesene u spomenutom radu nitko nije znanstveno opovrgnuo. Dijelovi naših objavljenih radova citirani su u dizertaciji koju je Blanka Matković pod naslovom „Mass Crimes and Human Rights Violations Committed by the Communist Regime Against Croatian Citizens at the End and After the Second World War (1944-1945)“ obranila na Odsjeku za povijest Sveučilišta Warwick u Velikoj Britaniji. Ta dizertacija ocijenjena je veoma pozitivno i to od strane uglednih stranih profesora koji su doktorate iz povijesti stekli na najprestižnijim svjetskim sveučilištima, a među njima je bio i stručnjak za holokaust.

Detalj da je riječ o izvornom znanstvenom radu objavljenom od strane HAZU redovito se prešućuje u hrvatskim medijima ne bi li se time lakše opravdali niski udarci raznoraznih „stručnjaka“, „publicista“, „političara“ i drugih samoproglasnih sveznadara koji se u nedostatku valjanih argumenata obračunavaju na njima dobro poznate načine. Spomenuti znanstveni rad naknadno je uvršten i u knjigu „Jasenovački logori – Istraživanja“ ne bi li se time široj hrvatskoj javnosti omogućio uvid u što cjelovitije podatke o poslijeratnom logoru Jasenovac. Urednici i izdavači spomenute knjige nismo te ne snosimo odgovornost za stavove drugih autora izrečene u toj knjizi.

Posljednji napadi na nas zabilježeni su povodom prikazivanja filma Jakova Sedlara „Jasenovac – Istina“. G. Jakova Sedlara i ostale koji su radili na tom filmu ne poznajemo niti smo s njima ikada imali ikakav kontakt. O tome na čemu se temelji njihov rad potrebno je upitati onoga tko je to istraživanje proveo. G. Sedlar nije nas konzultirao niti je u svom dokumentarnom filmu iznio ključne dokumente i teze navedene u našem znanstvenom radu. Stoga smatramo nekorektnim isticanje naših imena i pozivanje na naš rad u filmu s kojima nama nije imao nikakve veze te se ograđujemo od određenih zaključaka iznesenih u filmu g.

Sedlara. Ovim putem ističemo da naše stavove i znanstveni rad ne predstavlja niti jedna druga fizička ili pravna osoba, a svi upiti o našem radu trebaju biti upućeni isključivo nama.

Što se tiče nedavno tiskanog pamfleta Slavka Goldsteina, teško da se on može nazvati polemičkom knjigom s obzirom da autor u njoj nama po običaju pripisuje navode koje nikada nismo napisali, a izvorne arhivske dokumente koje smo objavili naziva našim izmišljotinama. U privitku ovog priopćenja dostavljamo analizu Goldsteinovog „rada“ i usporedbu sa stvarnim činjenicama navedenima u našem znanstvenom radu koje je Goldstein, u potpunom očaju da sačuva kakvu takvu čast, prešutio ili ih je prenio na pogrešan način. Dokument se može naći i na internetu. O određenim ovim „propustima“ nakladničke kuće Fraktura i autora Slavka Goldsteina obaviješten je Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Zbog prenošenja Goldsteinovih stavova o našem radu i ignoriranja našeg odgovora Hrvatskom novinarskom društvu bit će prijavljeni svi mediji koji su u ovoj situaciji postupili izrazito neetički. Zbog nazivanja Stipe Pilića „medicinskim slučajem“ Hrvatskom novinarskom društvu već je ranije prijavljen novinar Slobodne Dalmacije Vladimir Matijanić, a u subotu 9. travnja radi iznošenja neistina o našem radu prijavljen je i novinar Ivica Đikić. Svi novinari, urednici i nakladničke kuće koje bez ikakve provjere naš rad budu nazivali laži, neistinom i falsifikatom također će biti prijavljeni nadležnim institucijama i po potrebi ćemo pokrenuti kaznene prijave. U tijeku je i podnošenje prijave protiv Ministarstva kulture. Od Ministarstva znanosti zatraženo je očitovanje o članku 1. Zakona o znanosti RH kojim se garantira sloboda znanstvenog istraživanja, a na koje do ovog trenutka nismo primili nikakav odgovor zbog čega ćemo se obratiti institucijama Europske unije.

Ovim završavamo svaku daljnju raspravu s mitomanima koji zadojeni mržnjom i ideologijom nisu u stanju raspravljati argumentirano, već isključivo nasilnički te krijući se iza fasade tzv. intelektualaca i državnih institucija RH koje ih sustavno štite. Ostale, koji se još uvijek drže osnovne logike i načela da su dva plus dva ipak četiri, pozivamo na javnu raspravu u kojoj novim dokumentima i dokazima mogu dokazivati eventualne pogreške u našem radu. Uostalom, gdje i kada smo mi izjavili da smo objavili baš SVE?

Naša prethodna priopćenja mogu se naći na web portalu Academia.edu gdje se također nalazi i odgovor Slavku Goldsteinu na 22 stranice pisane znanstvenim, ali i satiričko-publicističkim stilom koje također prilažemo uz ovo priopćenje.

Mi, skretničari s partijske linije

mr.sc. Blanka Matković, MPhil
PhD Candidate
Politics and International Studies
University of Warwick
United Kingdom

Stipo Pilić, prof. povijesti
O.Š. Kralja Tomislava
Zagreb

STIPO PILIĆ I BLANKA MATKOVIĆ:
ODGOVOR NA NEISTINE IZNESENE U PAMFLETU SLAVKA GOLDSTEINA
„JASENOVAC – TRAGEDIJA, MITOMANIJA, ISTINA“

Knjigu „Jasenovac - tragedija, mitomanija, istina“ u nakladi izdavačke kuće Fraktura većim dijelom je napisao Slavko Goldstein, a jedan članak o brojčanim žrtvama potpisuje njegov sin Ivo. Promocija knjige održana je 8. travnja 2016. u Hrvatskom novinarskom domu u Zagrebu, a predstavili su je izdavač Sead Serdarević, novinar Ivica Đikić, dr.sc. Nataša Mataušić i autor Slavko Goldstein. Goldsteinu uzvraćamo znanstvenim argumentima i dokazima, no ovog puta pišemo **satiričko-publicističkim stilom** ne bismo li njemu i družini olakšali razumijevanje pročitano.

Već uvodni dio knjige ukazuje čime se autor zapravo bavi. To je Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac koje je nakon odbijenice Ureda za Udruge grada Zagreba tek nakon deset mjeseci registrirano odlukom Ministarstva uprave Republike Hrvatske. U nemogućnosti javnog djelovanja Društvo je u međuvremenu otvorilo svoju mrežnu stranicu koja je uskoro postala prilično posjećena. Vrlo brzo po registraciji Društvo je krajem svibnja 2015. izdalo svoju prvu knjigu već objavljenih radova o tematici ratnog i poslijeratnog logora Jasenovac i to pod naslovom „**Jasenovački logori – istraživanja**“.

Prvo izdanje od 1000 primjeraka veoma brzo je rasprodano, pa je već u studenom uslijedilo drugo izdanje knjige u istom broju primjeraka. U knjizi su objavljena tri rada. Prvi je rad dr. sc. Vladimira Horvata koji se općenito osvrnuo na problem istraživanja ratnog i poslijeratnog logora u Jasenovcu. U drugom radu novinar Igor Vukić fokusira se na jasenovački logor tijekom Drugog svjetskog rata. Oba rada objavljena su u obliku feljtona u Glasu Koncila 2013. i 2014. Rad mr. sc. Blanke Matković i Stipe Pilića „**Poslijeratni zarobljenički logor Jasenovac prema svjedočanstvima i novim arhivskim izvorima**“ objavljen je u broju 56. **Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru** u prosincu 2014. Sve ove podatke o tome gdje su objavljeni radovi autor Slavko Goldstein precizno ne navodi, osim što kaže kako su već bili objavljeni. Prešućivanje i krojenje informacija vlastitim škarama, umetanjima i podmetanjima dobro je poznati rad Slavka Goldsteina, komunističkih i neokomunističkih sličnih mu autora i suradnika od 1945. pa sve do danas. Razumljivo je zašto Goldstein osobito za posljednji rad ne navodi mjesto objavljivanja: umanjiti značaj i autora i rada, ali i ukloniti neispunjenu ambiciju i traumu njegova sina i njega osobno – neuspjeh ulaska među akademijine besmrtnike. Taj dio nas kao autore ne zanima. Ono što jest važno napomenuti da je taj rad zadovoljio uvjete i kriterije znanstvenog časopisa u kojem je objavljen. Goldstein je

svojim postupkom podcijenio naš rad svrstavajući ga u red publicističkih radova, gdje njemu ni po čemu nije mjesto, no svojim stavom podcijenio je i kvalitetu i značaj izdanja HAZU.

Drugo što Goldsteina u toj knjizi muči i čime se bavi su nastupi i promocija objavljene knjige. Čini se da je Goldstein, nakon što nije uspio zabraniti registraciju Društva, a potom knjigu te njezinu promociju i dobar prijem diljem Hrvatske, odlučio razračunati se s nama i našim radom kako on to najbolje zna i umije - političkim etiketiranjem i osobnim primjedbama. Razlažući „trostrukost“ Društva, Goldstein nam pokušava nametnuti negiranje genocida nad Romima, Židovima i Srbima, iako time dijeli žrtve po nacionalnosti i negira genocid nad Hrvatima. Očigledno je već iz uvoda kako po Goldsteinu ni svi zločini, a ni sve žrtve nisu iste, pa tako i oni koji se tom problematikom bave, istražuju i pišu.

Iako su S. Goldstein i promotori njegovu knjigu nazvali polemičkom, njegov odnos, pristup i osvrt na naš rad mogu se opisati kao **pamflet**. Povjesničar teško izlazi na kraj s takvom vrstom rada, jer je svaki povijesni pristup, pogotovo ovako osjetljivoj i do sada opterećenoj tematici složen i težak i za medije i novine, kako to ovih dana reče dr. sc. Ivo Banac. Autor se našim radom bavi u poglavlju pod naslovom: **Poslijeratni Jasenovac (72-85)**. U ovoj analizi osvrnut ćemo se samo na Goldsteinove navode i na njih još jednom odgovoriti argumentirano i dokazima. No, **potrebno je napomenuti da je Goldstein u svom uratku ignorirao čitav niz izvornih arhivskih dokumenata na kojima počiva naš znanstveni rad**. Iako se time ovdje nećemo baviti, ipak pozivamo sve zainteresirane da pročitaju taj rad u cijelosti. Rad se može naći na Internetu.

Već u samom startu Goldstein dokazuje nešto čega u našem radu nema, a to je da mi govorimo i dokazujemo kako poslijeratnog logora u Jasenovcu nije uopće bilo. Potpuna inverzija, što nije neuobičajeno u njegovu načinu i stilu pisanja. Naravno, gotovo da ne citira naše dijelove teksta, a kada ih tobože citira čini to tako da tekst interpretira na svoj način, ili vadi jednu dvije, najviše tri riječi našeg teksta kojima potom dodaje svoje konstrukcije. Ovdje želimo pokazati i dokazati **Goldsteina-konstruktora**, što smo već dokazali u našem znanstvenom radu na primjeru njegove teorije o tzv. radnoj grupi Jasenovac. Iz svega je vidljivo da Goldstein nema pojma o povijesnim istraživanjima i metodama, ali ima o prešućivanju izmišljanjima i konstrukcijama.

Jedna od riječi koju Goldstein koristi i u naslovu je mitomanija kojom nam želi poručiti da je njegov rad usmjeren na razbijanje svih mitova i mitomanije. Na žalost svi oni, kao i on, koji se ne koriste arhivskim izvorima i dokumentima, a služe pričama partizankama, **nastavljaju mitomaniju, pojačavaju tragiku, a umanjuju istinu**. Pa pogledajmo redom kako to radi Slavko Goldstein.

Već na str. 72 Goldstein navodi kako su u Jasenovcu „od oko 500 kuća ustaše i Nijemci u povlačenju su zapalili čak 433“ jer eto „očaj i bijes totalnog poraza teško je kontrolirati“. Tko je sve palio i zapalio Jasenovac nije baš tako jednostavno kako navodi Goldstein, ali ovdje se nećemo time baviti jer imamo točan i jasan izvor i podatak za ukupan broj kuća i broj srušenih kuća u Jasenovcu. Ukupan broj kuća u Jasenovcu 1945. iznosio je 494, od čega je potpuno srušeno 80 kuća, a manje oštećeno 130 (Državni arhiv u Sisku, f. 19, Narodni odbor kotara-NOK Novska, kut. 62). Jasenovac je doista bio najrazrušenije naselje u kotaru Novska, ali ukupan broj svih razrušenih kuća iznosio je dakle 210, a ne 433 kako navodi Goldstein pozivajući se na postojeću literaturu. Što je Goldsteinu služilo kao izvor o tome nećemo ovdje, niti nas to zanima, ali napomenimo da u našem radu navodimo kako je pri raspodjeli cigle Jasenovac dobio manje cigle od velikog broja naselja koja su bila znatno manje porušena (Državni arhiv u Sisku, f. 19, Narodni odbor kotara Novska (NOK), kut.3, Kotarski građevinski aktiv, zapisnici – Zapisnik od 29.VII.1946.; Jasenovački logori – istraživanja, dalje: Jasenovački logori, 204-205). Na istoj stranici Goldstein nastavlja samo djelomično točnu priču o tome kako je u potpunosti bio razrušen i jasenovački logor, osim vanjskog zida. Demantira ga **izvješće Konzervatorskog zavoda Narodne Republike Hrvatske** na koje se poziva čak i Spomen područje Jasenovac na svojoj web stranici:

„U izvješću Konzervatorskog zavoda Narodne Republike Hrvatske od **15. travnja 1956.** navodi se da još postoje **tragovi baraka i građevina** (temelji i dio zidova), a velikim dijelom bila je sačuvana **ciglana**, dijelovi logorske pruge i temelji logorskog zida. Predložene su mjere za zaštitu ostataka zgrada te obilježavanje i uređenje masovnih grobnica. Tragom temelja logorskog zida postavljena je ograda od žičane mreže, a logorski objekti označeni su pločama s natpisima.“

Unatoč tome, Goldstein brani teoriju o potpuno razrušenom logoru jer mu je on „otporna točka“ za njegovu izmišljenu radnu grupu i naravno za nepostojanje poslijeratnog logora u Jasenovcu. Daleko je važnije pitanje tko je, kada i zašto naredio uništavanje ostataka jasenovačkog logora nakon podnošenja ovog izvješća 1956. kojim su predložene mjere za njihovu zaštitu. Goldstein tvrdi da su ustaše minirale logor prilikom povlačenja, no istinu nikada nećemo saznati jer se netko pobrinuo da uništi sve materijalne dokaze.

Daleko teža materijalna pogreška Slavka Goldsteina je navođenje Pane Peleše iz Kotarskog NOO Novska, navodno zaduženog za raspoređivanje cigle (Jasenovac, 3). Njegova tvrdnja temelji se na iskazima mještana Jasenovca koji su čuvaju u JUSP Jasenovac. No, ona nije bez razloga jer Goldstein s njim iz igre izbacuje **Anatolija Avramova**, upravnika zatočenika

logora u Jasenovcu, a time i dokumente Narodnog odbora kotara Novska (Državni arhiv u Sisku, Narodni odbor kotara Novska, kut. 3). Ne isključujemo ni moguću ulogu nekoga Pane Peleša kojega navodi Goldstein, ali njegova uloga sasvim sigurno nije bila tolika kao ona nekolicine osoba koje prisustvovala sastanku u ljeto 1946. i potpisale **Zapisnik prilikom prebrojavanja i raspodjele cigle**. U tom dokumentu ističe se da su sastanku nazočili tajnik kotarskog NO-a Ferdo Koščuk, pročelnik Socijalnog zdravstvenog odsjeka Tome Zelačić, pročelnik Financijskog odsjeka Lončar Nikola i stručni građevinski referent Avramov Anatolij, poručnik upravnik zatočenika u Jasenovcu, jedan član Mjesnog NO-a Jasenovac Stevo Katušić, jedan član Mjesnog NO-a Uštica i član Kotarskog JNF-a Ante Šipuš (Državni arhiv u Sisku, f. 19, Narodni odbor kotara Novska, kut.3, Kotarski građevinski aktiv, zapisnici – Zapisnik od 1.VIII.1946.; Jasenovački logori, 204-205). Tijekom nekoliko godina našeg istraživačkog rada u Državnom arhivu u Sisku pregledali smo velik dio spomenutog fonda, no u njemu nismo pronašli Peleša. Da je dotični igrao znatniju ulogu u raspodjeli cigle, zasigurno bi bio spomenut u navedenim izvješćima Kotarskog NO Novska. Goldsteinu je potrebno uvođenje u igru nekih novih igrača da se čitatelji ne bi zamarali traganjem za što točnijom i preciznijom istinom.

Goldstein nadalje tvrdi da je nova vlast dozvolila stanovništvu koristiti ciglu iz zida i građevni materijal iz logorskih ruševina za obnovu domova i naselja (Jasenovac, 73). No, pronađeni dokumenti svjedoče o drugačijem tijeku događaja. O tome kako su mjesne vlasti vodile brigu o cigli u Logoru III. u Jasenovcu govori nam i zabilješka u urudžbenom zapisniku Mjesnog narodnog odbora Jasenovac kojom se **zabranjuje izdavanje cigle iz bivšeg logora** (Državni arhiv u Sisku, f. 321, Mjesni narodni odbor Jasenovac, uruč. zap. za 1946., br. 409. ; Jasenovački logori, 206). Nakon toga, i to 13. svibnja 1946., mjesne vlasti upućuju upit ministarstvu može li se izvršiti razdioba cigle iz bivšeg logora. Na taj upit dobivaju odgovor 29., a proknjižuju ga 31. svibnja 1946. Isti dan daju se upute za **izvoz materijala iz logora**. Riječ je dakle o događajima u proljeće i ljeto 1946., a ne 1945. kako to uporno tvrdi Goldstein. Osim toga, Goldstein uporno ponavlja mantru o „premalo kuća koje su poslije ustaškog pustošenja ostale upotrebljive“, no kao što se vidljivo iz ranije spomenutog dokumenta Narodnog odbora kotara Novska, takvih je potpuno očuvanih kuća bilo 284, što je 58 % od ukupnog broja kuća u Jasenovcu.

Goldstein za potvrdu svoje teze o razrušenosti i neuporabljivosti zgrada nudi izvješća raznih komisija za zločine okupatora i njihovih pomagača, te ponavlja već izrečenu misao autora jasenovačkog spomenika Bogdana Bogdanovića kako se tobože nitko iz komisija nije sjetio konzervirati ni jednu ruševinu kao historijski dokument, pa citira netočnu tvrdnju dr. sc.

Nataše Mataušić kako je „do 1948. godine golemi logorski prostor bio pretvoren u ledinu“ (Jasenovac, 73). Već navedeno Izvješće Konzervatorskog zavoda o tome daje posve drugu sliku i otkriva neistinitost tog veoma važnog podatka.

Tek poslije dvije stranice takvog uvoda o stanju u Jasenovcu i na području logora, sjetio se S. Goldstein i nas. No, prvo se na više od pola stranice ponovo osvrće na rad dva prethodna autora (Horvat i Vukić) **stavljajući nama u usta tvrdnju koju nikad i nigdje nismo izjavili** da je „Jasenovac od 1941.-1945. bio sabirni i radni logor, a od 1945. koncentracijski i likvidacijski logor **daleko većeg kapaciteta**“ (Jasenovac, 74). Istina, Goldstein navodi da je riječ o tvrdnji dr. sc. Vladimira Horvata, no također ističe kako se te tvrdnje mi „pridržavamo“, što je **netočno, svjesna izmišljotina i laž te nova inverzija i diverzija** kojom naš rad S. Goldstein diskreditira i etiketira. Štoviše, spomenuti citati V. Horvata naveden je u dijelu rada u kojemu se kritički osvrćemo na dosadašnju literaturu i istraživanja ove problematike (Jasenovački logori, 154-176). Riječ je o tzv. pregledu literature odnosno tzv. *literature review* koji svugdje u svijetu predstavlja bitan dio svakog znanstvenog rada ili dizertacije. No, **kako to pojasniti čovjeku s nedostatkom osnovnog poznavanja znanstvene metodologije?**

U daljnjem tekstu Goldstein nas tobože hvali kao marljive, a zapravo omalovažava i vrijeđa rezanjem (*cut*) i umetanjem (*paste*) pojedinih dijelova teksta sa stranica 176 i 153 knjige Jasenovački logori – istraživanja. U tom dijelu svog rada Goldstein nam u usta stavlja novu izmišljotinu da „do sada nitko nije uspio bez ikakve dvojbe potvrditi postojanje ovog logora (poslijeratnog – op.a.) na temelju arhivskih dokumenata“ jer „dosadašnji izvori o tome svode se ponajviše na kratka usmena svjedočanstva koja do sada nisu bila potkrijepljena nikakvim izvornim ispravama“ (Jasenovac, 74).

Goldstein time prvo citira dio rečenice kojom mi ističemo kako do sada nitko nije nedvojbeno dokazao postojanje logora na temelju arhivskih dokumenata, a koja u originalu glasu:

„Važno je istaknuti da, unatoč značaju teze o postojanju poslijeratnog logora Jasenovac, u posljednjih dvadesetak godina istraživači, uključujući i Jelku Smreke, čiji rezultati rada nikada nisu javno objavljeni, nisu se uspjeli odmaknuti od svjedočanstava koja omogućavaju dovoljno prostora manipulacijama. Štoviše, **do ovog trenutka** nitko nije uspio bez ikakve dvojbe potvrditi postojanje ovog logora na temelju arhivskih dokumenata.“ (Jasenovački logori, 175-176)

Goldstein zatim kopira dio odlomka koji u cijelosti glasi ovako:

„Dosadašnji izvori o tome svode se ponajviše na kratka usmena svjedočanstva koja do sada nisu bila podkrijepljena nikakvim izvornim ispravama. Razlozi su nedostupno izvorno gradivo koje se uglavnom nalazi u Vojnom arhivu u Beogradu, ali i komoditet povjesničara i istraživača. Onom dijelu povjesničara koji nastavlja “borbenu tradiciju” jugoslavenske historiografije takvo stanje odgovara jer na taj način suvereno vlada temom, sadržajem, vremenom i prostorom. Kroz proteklih gotovo sedamdeset godina nije bilo ozbiljnijeg i temeljitijeg pokušaja istraživanja poratnog logora u Jasenovcu, a da ne govorimo o možebitnom traženju izvornih arhivskih isprava u arhivima Republike Hrvatske.“ (Jasenovački logori, 153)

Na ovaj način S. Goldstein od dijelova dviju rečenica sastavlja novu koju **prezentira kao naše „priznanje“ da nema dokaza za postojanje poslijeratnog logora u Jasenovcu.** Takvom konstrukcijom pokazuje se odličnim i dostojnim učenikom Milovana Đilasa Đide i njegove škole Agitpropa koju je po svoj prilici prošao, usavršavao je i još je usavršava. Smisao i jedne i druge tvrdnje jeste da mi samo tvrdimo da nitko nije ni pokušao, niti objavio bilo kakve arhivske dokumente o postojanju poslijeratnog logora, te da je taj **naš rad prvi takve vrste.** Upravo je to istaknuto rečenicom koju Goldstein u potpunosti ignorira:

„Svrha ovog rada je osvrnuti se na dosadašnja istraživanja, svjedočanstva i dokumente koji govore o poslijeratnom logoru u Jasenovcu te ih upotpuniti dosada pronađenim arhivskim izvorima koji potvrđuju da je na jasenovačkom području nakon Drugoga svjetskog rata djelovao sustav zarobljeničkih logora.“ (Jasenovački logori, 154)

Teško je zamisliti da je Goldsteinu ova rečenica nekako promaknula s obzirom da se ista nalazi u sažetku našeg rada objavljenom u Radovima (Radovi, 323). Stoga ćemo opet reći: kad bi Goldstein išta znao o znanstvenim metodama i imao ikakvog iskustva u objavljivanju znanstvenih radova u znanstvenim časopisima u svijetu, tada bi znao i to da je jedan od ciljeva sažetka (tzv. *abstract*) isticanje upravo svrhe rada zajedno s istraživačkim metodama na kojima on počiva.

U pomanjkanju znanstvenih dokaza, Goldstein nastavlja s **omalovažavanjem** pa mr. sc. B. Matković naziva jednostavno Matkovićeva, što je kao takvo hrvatskom jeziku nepoznato i neprimjereno, a zapravo najčešće govori o spolnoj diskriminaciji. Ističe kako mi opisujemo zblivanje koja su i do sada opisivana, ali on nastavlja poznatu komunističko-antifašističku

priču kako je „i u Hrvatskoj bilo ubojstava bez suda i sudovanja, iz osvetništva ili na osnovi neprovjerenih denuncijacija, bilo je hapšenja i likvidacija stvarnih ili samo osumnjičenih bivših ustaša i ustaških suradnika“ (Jasenovac, 74-75). Sve bi to bilo u redu da je to i bilo tako, no istina je posve drugačija. KPJ je tijekom cijelog rata stvarala dobro organiziranu mrežu svojih obavještajaca na terenu pod svojom kontrolom i onom pod vlašću neprijatelja. Tako dobro izgrađena mreža poslužila je za formiranje obavještajne službe pod nazivom Odjeljenje za zaštitu naroda (OZNA) osnovane 13. svibnja 1944. Takvu jednu grupu činio je tzv. logorski komitet koji je 1944. poslao iz logora Jasenovac podatke o logoru, vojnim i materijalnim snagama, ali i zapovjednicima i vojnicima koje su smatrali zločincima i koje je trebalo likvidirati (Hrvatski državni arhiv, f. 1491, Odjeljenje zaštite naroda, sign. 2.32; Jasenovački logori, 176). KPJ, odnosno OZNA organizirano je djelovala na svim terenima te na temelju unaprijed pripremljenih popisa „narodnih neprijatelja“ privodila ljude i često ih istog dana likvidirala o čemu svjedoče brojni dokumenti. Riječ je o **dobro smišljenom masovnom zločinu** protiv većim dijelom civila, a manjim vojnika. Kasnije je isti obrazac u znatno masovnijem obliku primjenjivan nad ratnim zarobljenicima, najviše nad ustašama, ali i njemačkim, mađarskim, talijanskim vojnicima, te pripadnicima vojnih snaga Slovenije, Srbije i Crne Gore. Prema tome ne radi se ni o kakvim slučajnostima ili pojedinačnim zločinima motiviranim osvetom nego o zločinima koje je izvršenima u organizaciji KPJ. Ovom prilikom potrebno je napomenuti da u Hrvatskoj postoji jedan šarmantni zakon koji se zove **Gospodin Kazneni** i u čijem članku 325, stavak 4 lijepo i jasno piše da će se **kaznom do tri godine zatvora** kazniti onaj koji „javno odobrava, **PORIČE ili ZNATNO UMANJUJE** kazneno djelo genocida, zločina agresije, **zločina protiv čovječnosti ili ratnog zločina**, usmjereno prema skupini ljudi ili pripadniku skupine zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti...“. **Pitanje Goldsteinu: poriče li on zločine protiv čovječnosti izvršene u Jasenovcu od svibnja 1945. ili ih „samo“ želi umanjiti?** Neka o ovome dobro razmisli jer na sudu će njegova obrana ipak morati predložiti dokaze da je izvorno arhivsko gradivo najobičnija laž.

U daljnjem tekstu S. Goldstein ide još dalje i još gore po sebe i svoju stručnost u povijesti. Tako navodi da „nema izvornih dokumenata, ali ima očevidaca koji tvrde da je tim područjem prošla jedna, a možda i više kolona zarobljenika na Križnom putu i da je nad dijelom jedne kolone izvršena grupna likvidacija oko ušća rijeke Trebež u Savu, nedaleko Jasenovca“ (Jasenovac, 75). Osim toga, iz samo njemu znanog razloga i bez ikakvog obrazloženja Goldstein prednost daje iskazu svjedoka ističući pritom da izjavu jednog od njih „s rezervom prima čak i gorljiva **fabulatorka** Ljubica Štefan“ (Jasenovac, 75). Ovdje se Goldstein ponovo

podrugljivo osvrće na jednu drugu ženu koja je istraživala ovu problematiku, a koja je za razliku od Slavka Goldsteina diplomirala i koja je za zasluge prema njegovom narodu dobila priznanje Pravednik među narodima. Goldstein u svojim naumima ide još jedan korak dalje, pa iako piše osvrt na naš rad, ustvari namjerno izostavlja **Izvešće javnog tužitelja II. Jugoslavenske armije Ministarstvu unutrašnjih poslova Federalne Države Hrvatske od 11. srpnja 1945.** na koje smo se u tom radu pozvali, a u kojemu se navodi da je

“**od Siska preko Jasenovca do Novske praćena od straže Komande mjesta Sisak 900 zarobljenih domobrana** i da je kod jarka Muratovica u blizini Jasenovca nađeno 5 ubijenih od kojih je jedan bio zaklan drugom razbijena lubanja. Isto po ovoj točki nije ništa pozitivno utvrđeno do sada. Izvid će se ponovo vršiti” (Hrvatski državni arhiv, f. 421, Javno tužiteljstvo Narodne/Socijalistike Republike Hrvatske, kut. 92, Izvještaj o stanju u logorima...; Radovi, 357; Jasenovački logori, 186).

Želi li nam Goldstein reći da je on bolje upoznat s događajima u okolini Jasenovca u srpnja 1945. od II. Jugoslavenske armije i MUP-a, i ako je to zaista tako, može li objasniti što je on u tim trenucima radio i gdje je bio? Ponavljamo još jednom: Goldstein tvrdi da izvornih dokumenata o kolonama križnog puta preko Jasenovca **NEMA**.

U Goldsteinovom tekstu o tzv. radnoj grupi Jasenovac, objavljenom 2003., Goldsteinovu teoriju o **jednoj koloni Križnog puta koja je eto samo prenoćila u Jasenovcu** trebao je svojim svjedočenjem „pojačati“ Goldsteinov krunski svjedok **Mirko Šimunjak** koji je prema vlastitom iskazu u Jasenovcu boravio od travnja 1946. do svibnja 1947. (JUSP Jasenovac. Izjava Mirka Šimunjaka dana kustosici Jelki Smreki 7.IV.2000. u Puski, Luka, Zaprešić, s vlastoručnim potpisom). **Moramo se ponovo pitati kada je to Šimunjak bio u logoru u Jasenovcu: 1945. ili 1946. ili 1947.? Ili su se kolone Križnog puta kretale po Hrvatskoj godinama nakon završetka rata?** Toliko o vjerodostojnosti svjedoka na čijem svjedočanstvu počiva čitava Goldsteinova teorija o tzv. radnoj grupi Jasenovac. Mirko Šimunjak bio bi jednostavan zalogaj čak i za najlošijeg odvjetnika ili tužitelja. Zanimljivo je to da Goldstein u svojoj knjizi napada druge svjedoke, no uopće ne spominje svog krunskog svjedoka shvativši valjda da ga je upravo on pretvorio u običnog **fabulatora**.

Goldstein nastavlja raspravu o demontiranju električne centrale i drugih uređaja te njihovo odnošenje iz Jasenovca. Postavlja se pitanje na temelju čega Goldstein izvodi zaključak o demontiranju električne centrale ako je ista stavljena u pogon **početkom listopada 1945.** o čemu svjedoči zabilješka urudžbenog zapisnika Mjesnog narodnog odbora Jasenovac od 1. 10. iste godine (Državni arhiv u Sisku, f. 321, Mjesni narodni odbor Jasenovac, u. z. za 1945.,

511; Jasenovački logori, 186). Ili Goldstein ipak zna nešto što Mjesni narodni odbor Jasenovac nije znao?

Goldstein dalje navodi kako je “u nedalekom selu Bročice od svibnja do kolovoza 1945. postojao privremeni logor za zarobljene pripadnike oružanih snaga NDH-a” (Logor, 178). No, ono što Goldstein ne ističe je dokument o logoru Bročice na koji se ustvari poziva, a u kojemu se nigdje ne navodi točno vrijeme postojanja tog logora, niti se navodi bilo koji drugi izvor koji bi potvrdio vrijeme postojanja toga logora (Hrvatski državni arhiv, f.1809, Oblasni komitet KPH-a Slavonije, kut. 1; Radovi, 353; Jasenovački logori, 180).

Goldstein ne odustaje ni od svoje priče o logoru Viktorovac kod Siska kao „regrutnom središtu“ ratnih zarobljenika za radove u Jasenovcu. Ovdje dodaje da su u Jasenovac dolazili i zatočenici iz Stare Gradiške (Jasenovac, 75-76), što jeste točno, ali je točno i to da su i ostajali u Jasenovcu, te samim time boravili u logoru. Zatočenici su međutim dolazili iz raznih mjesta, što mi u našem radu i dokumentiramo. Npr. Ivan Križanović dolazi iz Osijeka (Državni arhiv u Sisku, f. 765, Sudski predmeti političkih procesa Sisak, Petrinja, kut.9, Stup 251 – 46.). Time pada u vodu Goldsteinova priča o zatočenicima **ili** iz Viktorovca **ili** iz Stare Gradiške. Možda će on u sljedećem radu priznati i Osijek, ali naravno kao sporadičan i pojedinačan, pa prema tome nebitan za funkcioniranje u logoru u Jasenovcu.

Sada slijedi ključni dio Goldsteinova negacionizma „središta svih [naših] nagađanja“ da se „poslijeratni logor u Jasenovcu nalazio baš na mjestu bivšeg ustaškog Logora III, da se naprosto radilo o kontinuitetu, o istome logoru koji je samo promijenio političku vlast i sastav logoraša“ (Jasenovac, 76). Zatim nas podučava kako smo mogli dokazati komunističke zločine u Staroj Gradiški, Sisku i Požegi „i na priličnom broju drugih mjesta, ali nikako s jasenovačkim logorom III. **Kontinuitet tog logora naprosto nije bio moguć.** Trebalo bi mnogo mjeseci napornog rada i velikih troškova da bi se ruševine na golemom prostoru bar donekle očistile, nove nastambe podigle, infrastruktura osposobila, a to nitko nije ni mislio poduzeti“ (Jasenovac, 76). Gdje je pročitao da je „središte svih [naših] nagađanja“ samo Logor III. u Jasenovcu to Goldstein ne navodi, ili bolje ne citira. I mi ne govorimo samo o jednom logoru, nego o sustavu logora, a to je ono što Goldstein i ne spominje u svome pamfletu. I g-dine Goldstein, mi ne nagađamo, mi iznosimo činjenice na osnovi izvornih arhivskih dokumenata. S druge strane, Vi pogađate i gađate kako biste druge diskvalificirali. Najvažniji je dio onaj u kojem nas podučava da bismo trebali ići tražiti logore svuda po Hrvatskoj (vjerojatno i Jugoslaviji), ali „**nikako**“ u Logoru III. Šteta po Goldsteina da je doba poslušnika odavno završilo, pa se stoga usudimo i ukazivati i pokazivati na većem broju lokacija u Jasenovcu. A za to nam služe upravo Vaši svjedoci Franjo Cvrtila i Mirko

Šimunjak čije iskaze Vi ponovo ne iznosite i prešućujete, iako ste još 2003. obećali javno ih objaviti. Naravno tu su i dokumenti koji o tome govore, samo ih Goldstein „umješno“ prešućuje. Ako želi polemizirati, neka se osvrne na te dokumente i iskaze i neka njih pobija (Radovi, 352-362, 364-378). Na kraju Goldstein ističe kako bi za obnovu zgrada u jasenovačkom logoru trebalo puno „mjeseci napornog rada i veliki troškovi“ (Jasenovac, 76). A što su drugo logoraši nego besplatna (robovska) radna snaga? Što se tiče skupoće, Goldstein nam pokušava nametnuti današnje vrijeme kao mjerilo za investicije. Ipak, radi se o vremenu u kojem se sve nalazilo u i oko Jasenovca i sve se moglo jeftino, brzo i lako obnoviti, tako da taj Goldsteinov argument ne može opstati.

Goldstein nadalje navodi da je „bilo i drugih, još jačih razloga zbog kojih partizansko-komunistička vlast nije ni pomišljala na obnovu jasenovačkog logora“, no po vodećem hrvatskom **vidovnjaku** mi to nismo mogli „ni naslutiti ili smišljeno ne spominjemo“ (Jasenovac, 76). Krivnja je naših roditelja koji nas nisu obdarili **britkim umom i oštrim jezikom** jednog Goldsteina. Goldstein se zatim poziva na „vjerodostojne“ brošure komunističko-partizanskog tiska izišle iz agitpropovske tvornice KPJ, a u pomoć priziva i nadbiskupa Stepinca (Jasenovac, 77). Osnovni problem jest „ustaško zlo“ koje je, kako začudo priznaje i sam Goldstein, „zauzimalo centralno mjesto u protuustaškoj propagandi“ (Jasenovac, 77). Stoga ćemo ovdje još jednom reći: **kakav znanstvenik temelji svoje zaključke na brošurama za koje sam priznaje da su propaganda???** To doista može uraditi samo poručnik Jugoslavenske armije britkog uma i oštrog jezika Slavko Goldstein.

„Ustaško zlo“ nije zauzimalo samo središnje mjesto u protuustaškoj propagandi, nego i sudstvu, ali se krilo i u razlozima i opravdanjima za poslijeratne likvidacije i represiju. U svemu tome sudjeluje i S. Goldstein sve do danas, kao i dio političkih elita. U daljnjem dijelu Goldstein ipak koristi nešto jače izvore i to Zapisnike Politbiroa CK KPH-a iz 1945. u kojima se navodi da je komunistima glavni problem taj što narod kaže da su „isti kao ustaše“ (Jasenovac, 77). I onda nastavlja citirati: „nepravilni postupci prema domobranima“, „zlostavljanja u logorima“ i „greške koje momentalno štetno djeluju na političke prilike“ (Jasenovac, 77-78). S. Goldstein, kao i njegovi učitelji, posebno izdvaja i naglašava nekakvo ustaško zlo ili zlo NDH-a. **Može li se zlo uopće kategorizirati i govoriti o ustaškom, komunističkom i drugom zlu? Ili je zlo zlo, a zadatak povjesničara i istraživača povijesti da sine ira et studio utvrdi sve činjenice oko njega umjesto da traži nekakva opravdanja za jedno zlo ili uzroke jednoga zla u drugome?** Potom se oslanja na svoje vođe i ideologe milostive J. B. Tita, V. Bakarića i E. Kardelja, pa eto oni su razgovarali i kao posljedica tih razgovora proglašena je **amnestija** 3. kolovoza 1945. (Jasenovac,78). Znači li to g-dine

Goldstein da je ta amnestija riješila sve probleme i da poslije nje nije bilo nikakvih zločina komunističkog režima? Ako je doista tako, što Goldsteinov krunski svjedok Mirko Šimunjak radi u Jasenovcu 1946. i 1947. i to kao „poručnik OZN-e **Vlade Republike Hrvatske**“ (Jasenovački logori, 194)? Časti logoraše čevapima i pivom? Zar ove riječi doista dolaze od čovjeka koji tvrdi da „usprkos jakim protudokazima i logici, Stipo Pilić i Blanka Matković ne odustaju od jalovih nastojanja da konstruiraju poslijeratni nastavak ustaškog Logora III. u komunističkoj transformaciji“ (Jasenovac, 78). Tobaže mu je teško razumjeti (**ali hoće na drugom mjestu**) našu „zaslijepljenost“ i „fanatiziranu želju za relativizacijom ustaškog logora i zločinačkog karaktera ustaške NDH“. Može li se g-dine Goldstein ikakav zločin relativizirati, bio on ustaški i NDH, bio on to komunistički, jugoslavenski, hrvatski? G-dine Goldstein mi ne konstruiramo, to činite upravo Vi, ne relativiziramo i to činite Vi, a tko „fanatizira“ može se vidjeti u ovoj analizi. Mi pišemo o poslijeratnom logoru Jasenovac na osnovi dokumenata (te štoviše, uopće ne raspravljamo o ratnom logoru Jasenovac i karakteru NDH, što nam Goldstein uporno podmeće), dok se Goldsteinovi dokumenti u svim njegovim radovima mogu pobrojati na prste. Dva su razloga za to. Prvo, Goldstein tvrdi da dokumenta nema, a to nije točno, što mi i ovdje pokazujemo i dokazujemo. Drugo, u pisanju znanstvenog rada iz povijesti neophodno je zadovoljiti dva preduvjeta: **a) koturati se po arhivima i ondje grijati stolicu, i b) poznavati znanstvenu metodologiju**. Poručniku Jugoslavenske armije i maturantu karlovačke gimnazije nedostaju oba, pa je stoga lakše pogledati u **kristalnu kuglu**. Tako mi po Goldsteinu „skupljamo indicije“ za koje vjerujemo da „ipak ukazuju da se nešto i poslije rata zbivalo na prostoru bivšeg Logora III, iako nitko od njih [svjedoka] ne tvrdi da je više od radnog dana boravio u logoru ili tu prespavao“ (Jasenovac, 78). Ponovo podsjećamo Goldsteina, mi se ustvari služimo osjetilom vida i čitamo **izvorne arhivske dokumente** iako treba reći i to da bi čak i indicija imala veći značaj od Goldsteinovih agitpropovskih priča iz davnina.

U bježanju od Babaroge dokumenata i izvora, S. Goldstein pripisuje nam da „neke incidente koji su se zaista dogodili u Staroj Gradiški ili u mjestu Jasenovac autori Pilić i Matkovićeva drže da su se događali ili bar mogli dogoditi i u poslijeratnom jasenovačkom logoru pod partizansko-komunističkom upravom“ (Jasenovac, 78-79). Ne znamo na koje „incidente“ misli S. Goldstein jer to po običaju ne navodi i ne citira, ali mogla bi biti riječ o ubojstvima iz 1946. i to **ubojstvu nedužnog svinjara Vladimira Trivunčića** u studenom 1946. te likvidaciji na smrt osuđenih policijskih detektiva Marka Radića i Josipa Batarela ranije te godine. O ubojstvu pišu i Alojz Buljan i Franjo Horvat u knjizi koju sam Goldstein ističe kao dobru, ali i mi. Iako se čini da je ovo ubojstvo, još k tome Srbina, incident, spisi nas dovode u

sumnju, jer nigdje nema imena ubojica, a o presudama istima nema nigdje ni riječi. Trivunčić, koji je eto preživio „ustaško zlo“, ubijen je od strane pripadnika Jugoslavenske armije pred ulazom u logor u Jasenovcu. **Što rade čuvari-vojnici na ulaznim vratima logora? Čuvaju ruševine od „opasnih“ jasenovačkih svinjara?** Pa tko će Vam u to vjerovati, neka vjeruje.

Puno je čišći i jasniji slučaj policijskih detektiva **Marka Radića i Josipa Batarela** koji su streljani u Jasenovcu nakon završetka Drugog svjetskog rata. Spis o njihovoj likvidaciji očuvan je nigdje drugdje nego u Bibliji zločina Drugoga svjetskog rata, u fondu Zemaljske komisije za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača (ZKRZ), što Goldstein ni slučajno ne spominje kao mogući incident (Hrvatski državni arhiv, f. 306, ZKRZ, kut. 379, Zh: 28326 i 28327; MNO Jasenovac, urudžbeni zapisnik 1946. br.913; Jasenovački logori, 208-209). Kao što su partizansko-komunistička ubojstva „greške“, tako su sudski dokumenti „incidenti“. Tako postupa Goldstein, ali na žalost tako postupaju i hrvatske ustanove: **JUSP Jasenovac, Ministarstvo kulture RH i Ured predsjednice RH**. Svi oni to preskaču, šute o tome i dopuštaju da netočnosti i neistina obmanjuju građane ove zemlje. Jer isti su ovi ljudi (Radić i Batarelo) uneseni u popis žrtava ustaškog logora u knjizi Jelke Smreke i Đorđa Mihovilovića *Poimenični popis žrtava koncentracijskoga logora Jasenovac 1941. – 1945.* (Spomen područje Jasenovac, Jasenovac, 2007.,175 i 1361). To je samo jedna od najgrubljih netočnosti na koje mi već više od godinu i pol ukazujemo nadležnim institucijama, ali one **uporno i hrabro šute** baš kao i poručnik Goldstein. Je li to relativizacija ustaških zločina? Ako jeste, mi je prihvaćamo, ali **budući je dokumentirana istina, od nje ne odstupamo**. U „čudnoj zaslijepljenosti“ koju Goldstein uporno pripisuje nama (Jasenovac, 79) svinjara Vladimira Trivunčića pred vratima jasenovačkog logora valjda otimaju vanzemaljci koji su se potom srušili kod Roswella.

Slavko Goldstein se dalje čudi zašto nema nikakvih svjedočenja mještana Jasenovca o poslijeratnom jasenovačkom logoru i zašto si nismo takvo pitanje postavili. Pa, ustvari, mi smo takvo pitanje doista postavili, a odgovor i pronašli. Kome iz Jasenovca bi palo na pamet da svjedoči nakon što je šumar **Matija Mačković** završio u zatvoru i **osuđen na osam godina zatvora samo zato što je u lipnju 1945. prijavio plutajuće leševe u Savi, a što je čovjeku bila moralna i zakonska obveza?** Zar se tako nagrađuju oni koji narodnim vlastima prijavljuju **leševe žrtava fašističkog terora** koje bi upravo te vlasti trebale dostojno pokopati? **Ili je ipak bila riječ o leševima nekog drugog?**

Potom Goldstein čini još jedan potez očajnika ističući brojno stanje u logorima od 12. srpnja 1945. upućeno „načelniku OZN-e Aleksandru Rankoviću i Ministarstvu narodne obrane DF Jugoslavije“ i navodi kako se u tom izvješću nigdje ne navodi logor u Jasenovcu, a mi se kao

„zanosimo“ iznošenjem podataka (Jasenovac, 79). **A što bismo trebali iznositi, nego podatke?** Izmišljotine i konstrukcije koje S. Goldstein servira hrvatskoj javnosti cut-copy-paste metodom? On ovdje jednostavno izbacuje čak i ono što je pisao u prvom radu (Logori, 178), jer ga ti izvori demantiraju te potvrđuju jedan od poslijeratnih logora u Jasenovcu. Dok u radu iz 2003. ne navodi točan naziv fonda, S. Goldstein ga ovdje namjerno ispušta, ali mu dodaje onaj u kojem se ne spominje logor u Jasenovcu. Dokument koji govori o logoru u Jasenovcu nalazi se u Hrvatskom državnom arhivu, Zbirka Narodnooslobodilačke vojske i Pokreta oslobođenja Jugoslavije, kut. 11, sign. NOV-13/1547, a Izvješće Dimitrija Georgijevića, opunomoćenika za OZN-u za Jugoslaviju general lajtnantu Aleksandru Rankoviću načelniku OZN-e Ministarstva narodne obrane DF Jugoslavije, u zbirkama dokumenata Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj 1944. – 1946. Dokumenti (Sl. Brod, 2005, 198-205; Isto, Slavonija, Srijem i Baranja, 275-282). Točno je da se u tom dokumentu ne spominje Jasenovac, ali se spominje u dokumentu Zbirke NOV i POJ kao dio logora Nova Gradiška. O čemu se točno radi detaljno smo analizirali u našem radu (Jasenovački logori, str. 187-188). Iz tih je podataka jasno da niža administrativno-teritorijalna i vojna organizacija prosljedila detaljnije podatke, uključujući i one o logoru u Jasenovcu, a viša sve podatke svela na logor Nova Gradiška. Ovdje se postavlja pitanje čita li i kako čita taj naš rad S. Goldstein? Čini se da on od svojih već postavljenih teza i konstrukcija i ne vidi što piše, a nije isključeno da to i ne razumije, no to ga ne opravdava. Što se tiče ostalih naših „nagađanja“, kako to kaže S. Goldstein, moramo napomenuti da na ovom stupnju posjedovanja izvornih dokumenata jednostavno nema potrebe da izmišljamo i konstruiramo kako to čini gotovo svuda S. Goldstein.

Ipak S. Goldstein nalazi spasonosno rješenje za negiranje cijeloga našeg rada u dokumentu koji smo objavili i mi i dr. sc. Vladimir Horvat, a čiji se izvornik čuva u Hrvatskom državnom arhivu (Hrvatski državni arhiv, f. 1801, Razne osobe XIX. i XX. stoljeća, kut. 54, kalendar-dnevnik za 1946.). Goldstein se ovdje iskazuje kao naročito dobar stručnjak za dokumente (unatoč tome što izvorne dokumente na koje se pozivamo uredno preskače kao da ih nikada nije ni primjetio), pa i ovaj dokument proglašava falsifikatom samo na osnovi prijepisa u dva različita rada (Jasenovac, 80). No nije to prvi puta. Tako je S. Goldstein na međunarodnoj konferenciji o Jasenovcu 2009. u Banja Luci sa svojim sinom Ivom i ostalom bratijom „braneći“ ustaše proglasio poznati Prnjatovićev izvještaj Komesarijatu za izbjeglice falsifikatom, a da ga nije ni vidio. No, u ovom slučaju neobično je i to što je taj kalendar i S. Goldstein koristio u svome radu iz 2003. (Logori, 179). Tada, pa i 2011. nije mu smetao. Sada kada je shvatio da istina o poslijeratnom logoru postaje sve čišća i jasnija, odlučio se

likvidirati i kalendar-dnevnik i dr. sc. Vladimira Horvata (za čiji prijepis i rad ne odgovaramo) te naravno „zaslijepljene“ Pilića i Matković. No, moramo Vas razočarati, g. Goldstein. Kao što oni skloniji znanstvenom aparatu mogu primjetiti u našem radu, naši zaključci temelje se prvenstvo na **SLUŽBENIM DOKUMENTIMA JUGOSLAVENSKE PROVENIJENCIJE**. Ne „ustaškim“ ili emigrantskim dokumentima, ne rekla-kazala iskazima, već dokumentima ondašnjih vlasti. **Shvaća li to uopće Slavko Goldstein?** Kalendar-dnevnik Matije Helmana samo je jedan od brojnih zapisanih iskaza svjedoka, i to privatni dnevnik koji može dopuniti i obogatiti neki sadržaj. U najgorem slučaju, taj je dnevnik jednako vrijedan koliko i navodi drugih svjedoka, naročito u situaciji u kojoj nitko ne garantira je li dnevnik nastao u navedenim datumima ili je riječ o naknadno unesenim bilješkama čija preciznost ovisi o ljudskoj memoriji. Goldsteinu bi pametnije bilo da je zasukao rukave i „našao“ neki novi dokument o „radnoj grupi“ te nam tako pokazao i dokazao njezino postojanje. Ovako, žali Bože papira, jer mu je za „trlja baba lan da joj prođe dan“ prikaz tog dnevnika trebalo nekoliko stranica na kojima je ostao dosljedan svome ignoriranju arhivskih dokumenata, uvida u njih, potom analize i donošenja konačnog suda. No, **povijesne metode nisu Goldsteinove metode** koje se mogu svesti na jednu jugoslavensku dječju pjesmu: „kuće su od čokolade, prozori su od marmelade, **TAMO SVATKO RADI ONO ŠTO HOĆE, TAMO RASTE SVAKO VOĆE**“.

Zbog čitatelja koji nisu bili u prilici pročitati naš rad u Radovima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru ili knjizi „Jasenovački logori-istraživanja“, ovdje ćemo se kratko osvrnuti na naš „sporni“ prijepis Helmanova dnevnika. Goldstein navodi da S. Pilić i B. Matković „naivno preuzimaju falsificirani dokument i objavlju ga **uz obilje pohvalnih komentara**“ (Jasenovac, 83). **Zašto S. Goldstein ne navodi barem jedan od tih pohvalnih komentara? Zato što toga nema.** On misli da će svi njemu povjerovati jer je tako napisao, a on će se konačno zauvijek riješiti Pilića i Matković. A istina je da odmah na početku dijela rada o tom dnevniku navodimo „Helman je vodio dnevnik u malom džepnom kalendaru za 1946. godinu u koji je unosio ono što je smatrao najbitnijim, ali i ono što je autocenzurom mislio da može proći u mogućim pretresima“ (Jasenovački logori, 202). Štoviše, također ističemo da je prema ovom dnevniku Helman u Jasenovcu boravio svega desetak dana te se u detaljnoj analizi osvrćemo upravo na one navode u dnevniku na temelju kojih se mogu postaviti daljnja pitanja, a na koja Helman ne daje nikakve odgovore. Helman na primjer navodi da su 2. lipnja 1946. izvršeni izvidi vanjskog zida logora, no ne otkriva ništa više o tome zbog čega se s opravdanjem pitamo zbog čega je to učinjeno (Jasenovački logori, 203). Uostalom, **zar nismo evoluirali i razvili mozak da bismo postavljali pitanja i napredovali**

od onog trenutka kad su naši preci otkrili vatru? U 21. stoljeću, kad se čovjek priprema za let na Mars, smatrali smo da ovu poantu nećemo uopće trebati objašnjavati.

Goldstein iznosi optužbu kako smo na tri mjesta izbacili dijelove „**dovoz materijala iz logora Jasenovac**“ koje po njemu pobijaju glavnu ideju knjige *Jasenovački logori – istraživanja* (Jasenovac, 83). I ovdje se postavlja pitanje **čita li uopće Goldstein radove na koje se osvrće**. Jer, ukoliko je pročitao izvornik našeg rada u zadarskim Radovima, trebao je svakako primjetiti dva druga dokumenta na stranicama 363 i 374 te bilješke 219 i 259. Da je Goldstein to učinio, vidio bi da „falsifikatori“ Pilić i Matković ustvari objavljuju dva izvorna dokumenta koja se odnose na „sporni“ dovoz materijala iz logora. Pa pogledajmo sada prijepise tih dokumenata u knjizi *Jasenovački logori*:

„Da mjesnim vlastima nije bilo svejedno što se događa u logoru govori nam zabilješka od 26. veljače u urudžbenom zapisniku prema kojoj je **iznošenje materijala iz logora zabranjeno**“. (Državni arhiv u Sisku, f. 321, Mjesni narodni odbor Jasenovac, u.z. za 1946., br. 347; *Jasenovački logori*, 192)

„O tome kako su mjesne vlasti vodile brigu o cigli u Logoru III. u Jasenovcu govori nam i zabilješka u uručbenom zapisniku koja zabranjuje izdavanje cigle iz bivšeg logora. Jasno je da je vlastima bilo iznimno važno da pri raspodjeli vlada red. Mjesne vlasti upućuju 13. svibnja 1946. upit istom ministarstvu može li se izvršiti razdioba cigle iz bivšeg logora. Na taj upit dobivaju odgovor 29., a proknjižuju ga 31. svibnja 1946. Isti dan, a vjerojatno po dogovorenim uputama od 15. svibnja 1946. **daju se upute za izvoz materijala iz logora**. Ove zabilješke i gornji dokumenti Narodnog odbora kotara Novska dovoljno govore o jasnoj organizaciji iznošenja i podjele materijala i cigle iz Logora III.“ (Državni arhiv u Sisku, f. 321, Mjesni narodni odbor Jasenovac, u. z. 1946., br. 409; *Jasenovački logori*, 20)

Čita li Goldstein onaj podcrtani dio? Tko to uklanja „nepoćudne“ sintagme o kojima priča Goldstein? Štoviše, Goldstein očito pri ruci nije ni imao originalni dokument jer da jest tada bi znao da u njemu ne piše „dovođenje materijala iz logora“, kako on to navodi, već „dovoz materijala iz logora“. Goldsteinova sintagma čak i nije u duhu hrvatskog jezika jer materijal se **dovozi**, a ne **dovodi**. Da je Goldstein malo bolje pogledao, primjetio bi bio čak i naš podnaslov na stranici 203 koji glasi *Sustavno odnošenje cigle iz bivšeg logora*, a isto poglavlje odnosi se upravo na razdoblje kada je ondje bio Helman. A da je Goldsteinu poimanje znanstvenih metoda jača strana, tada bi shvatio i to da su službeni dokumenti koje citiramo od većeg značaja od svjedočanstva ili dnevnika, zbog čega im je u našem radu dano

prvenstvo, naročito zbog dužine rada i ograničenog prostora u časopisu u kojemu je objavljen. Da Goldstein ima ikakvog iskustva u objavljivanju svojih „radova“ u znanstvenim časopisima, tada bi mu bilo poznata ograničenja u dužini teksta kojima svi radovi podliježu, pa bi stoga zaključio zašto je Helmanov dnevnik citiran u skraćenom obliku i s onim dijelovima koji nam otkrivaju nove ili nadopunjavaju postojeće podatke? Čemu uopće raspravljati o dovozu materijala zapisanom u dnevniku kad postoje službeni dokumenti koji svjedoče o istom i koji su u radu ne samo navedeni već i istaknuti u podnaslovu? Goldsteinovu teoriju da dovoz materijala iz logora „dokazuje“ da ondje više nije mogao postojati logor demantiraju **dokumenti iz srpnja i kolovoza 1946. s imenom Anatolija Avramova** na kojeg se Goldstein uopće ne osvrće jer jednostavno ne zna što bi s tim podatkom uradio.

Goldstein također ističe kako „falsifikatori“ u nadnevku od 4. VI. nisu izostavili drugi „sporni“ detalj o „**rešetkama na prozorima osuđeničke nastambe**“, jer, kako zaključuje Goldstein, „autor krivotvorine ne zna da ni to ništa ne govori o navodnom poslijeratnom logoru Jasenovac“ (Jasenovac, 83). Goldsteinova logika grabi još većim koracima, pa autor insinuirá da se u poratnom logoru nije gradio zatvor jer ga nisu imale ni ustaše, te zaključuje da za to nije ni bilo potrebe s obzirom da su u mjestu Jasenovac postojale milicijska stanica i priručni zatvor (Jasenovac, 83-84). Želi li nam Goldstein reći da su komunisti, toliko odani ustaškim načelima, odlučili u logoru Jasenovac NE IMATI ZATVOR jer ga eto, nisu imale ni ustaše, pa čemu onda narušavati tradiciju? Vratimo se ovdje korak natrag i pogledajmo zapis iz dnevnika na koji se Goldstein poziva: „rešetke na prozorima **OSUĐENIČKE** nastambe“. Vidi li itko, osim Goldsteina, igdje riječ ZATVOR? Riječ „osuđenik“ koristi se u hrvatskom jeziku za osobu za koju je sudskim postupkom utvrđeno da je kriva za kazneno djelo. Imenica je to koju Helman upisuje u svoj dnevnik 4. lipnja 1946. Pa pogledajmo dokument Odsjeka unutrašnjih poslova pri Kotarskom Narodnom odboru Sisak, broj 3407/46 od 6. rujna 1946. u kojemu se navodi da je Đuro Lavrnja iz Galdova izdržao kaznu prisilnog rada od 24. lipnja 1946. do 28. kolovoza 1946. u **ZAVODU ZA PRISILNI RAD JASENOVAC** (opširnije o Lavrnji vidjeti u Državnom arhivu u Sisku, fond 765, Sudski predmeti političkih procesa Sisak, Petrinja, kutija 5). Osvrnimo se ovdje i na Zapisnik o saslušanju UDB-e za okrug Baniju u kojemu „isljednik“ pita Ivana Križanovića „tko je organizirao bjegstvo iz logora Jasenovac i na koji način?“, a Križanović mu odgovara „dogovorili smo se na tavanu naše **NASTAMBE**“. Riječ je o bijegu nekoliko zatvorenika potkraj kolovoza 1946. (Državni arhiv u Sisku, f. 765, Sudski predmeti političkih procesa Sisak, Petrinja, kut.9, Stup 251 - 46., Jasenovački logori, 208). U svakom slučaju, ovdje nije riječ o zatvoru ili nekakvoj „radnoj

grupi“, kako to želi nametnuti Goldstein u očajničkoj pokušaju diskreditacije, već o Zavodu za prisilni rad ili Logoru, kako ga različite jugoslavenske institucije nazivaju u ljeto 1946., a kojeg Goldstein svrstava u „sferu moderne političke mitologije“ (Jasenovac, 84).

Recimo još i to da je naš znanstveni rad napisan na točno 90 stranica, a osvrt na dnevnik Matije Helmana nalazi se na svega jednoj i po stranici. Istovremeno se Goldsteinov osvrt na poslijeratni logor Jasenovac nalazi na točno 20 stranica od čega je čak pet stranica posvećeno upravo ovom „spornom“ dnevniku. Pitanje koje se ovdje postavlja jest: čiji se zaključci temelje na svjedočanstvu ovog pojedinca? Naši ili Goldsteinovi? Ovo nije čak ni retoričko pitanje, već isključivo **matematičko**.

Goldstein završava poglavlje podukom o „bezbolnim starim mitovima“ i „suvremenim mitovima koji služe aktualnoj politici“ (Jasenovac, 84). „Za sadržaj te mitologije nema dokaza“, a „suvremeni mitovi služe aktualnoj politici“, navodi Goldstein unatoč obilju citiranih dokumenata, pa „mit“ o poslijeratnom logoru Jasenovac podcjenjivački uspoređuje s mitom o junaštvu Miloša Obilića. Trebamo li uopće još jednom reći: **Gospodin Kazneni, članak 325. i zatvorska kazna kojom se kažnjava poricanje zločina protiv čovječnosti!**

Tako smo u ovom poglavlju zahvaljujući S. Goldsteinu saznali da smo „žrtve manipulacije“, ali i „sukrivci u svojoj ideološkoj opsjednutosti“ koji „uporno traže dokaze za nepostojeće, a sami priznaju da dokaza nema“ (Jasenovac, 84-85). Goldstein je poput Trnoružice prespavao 88.5 stranica našeg rada (izuzevši osvrt na Helmanov dnevnik) te mu ni dobronamjerni prijatelji nisu pojasnili da smo mi **dokaze za „nepostojeće“ već pronašli**. Dio njih, kao odgovor na Goldsteinom pamflet, ovdje smo prezentirali, a ostatak se može pročitati u knjizi Jasenovački logori - istraživanja (str. 145-235) ili u Radovima Zavoda za hrvatsku povijest HAZU u Zadru (broj 56, str. 323-408), od kojih mu se toliko diže kosa na glavi da ih jednostavno ni ne spominje. „Istina je u suprotnosti s predrasudama i ideologijom Stipe Pilića i Blanke Matković“, zaključuje ideolog Goldstein koji nas u životu nije upoznao, a o nama donosi zaključke gurajući pod tepih dokumente na kojima temeljimo naš znanstveni rad. Pa nisu li **sudjenja po kratkom postupku i bez ikakvih dokaza** bili jedna od odlika totalitarnog sustava kojeg Goldstein tako gorljivo brani i za čiju se uspostavu junački borio?

Postavlja se pitanje vjeruje li Goldstein uopće vlastitim riječima s obzirom da je na promociji vlastite knjige izjavio kako su **informburoovci „samo“ prolazili kroz Jasenovac na putu za Goli Otok** iako su prvi zatočenici na Goli Otok stigli u srpnju 1949., a ne 1948. No kad je Goldsteinu faktografija bila bitna? Uostalom, svaki hrvatski građanin naoružan zemljovidom i GPS-om zna da je **najjednostavniji put do Kvarnera upravo onaj preko Jasenovca**. Pliva patka preko Save...

Srećom po nas, koji su rad pisali pod utjecajem mitova i bunike, Goldstein gotovo pa očinski ipak nalazi „stanovito razumijevanje za **tvrdokornost** autorsko-istraživačkog dvojca S.Pilić-B.Matković“ jer našim „agažmanom u stvaranju **suvremene jasenovačke mitologije** prethodilo je oko 40 godina agresive mitologije sa suprotnim polazištima i nedokazivim tvrdnjama o 600 do 700 tisuća jasenovačkih žrtava“ (Jasenovac, 85). Nejasno je pritom gdje je Goldstein pronašao i najmanji trag naše ideologije s obzirom da u radu analiziramo postojeću literaturu, svjedočanstva i dokumente bez ikakvog ideološkog opredjeljivanja. No, kao što smo vidjeli, Goldsteinu dokazi i precizno citiranje nisu ni potrebni. On o našoj ideologiji zna sve, pa čak i više od nas samih, iako se mi nikad i nigdje nismo ideološki izjašnjavali. **Tvrdokornost** mu, jasno, smeta jer poslušnici nismo, a kako su nastupila neka druga vremena, radi svog istraživačkog rada ne možemo biti poslani u ludnicu, konc logor ili na groblje. No, nije li upravo Goldstein najpozvaniji vidovnjak i stručnjak za ideološko etiketiranje? Pa, pogledajmo i zašto.

Čovjek je to doslovno opsjednut ideologijom, no mi za to uistinu imamo stanovito razumijevanje s obzirom da njegovu mladost provedenu u komunističkoj armiji u kojoj je vjerojatno bio izvrgnut agitpropovskoj propagandi. No, mladi Goldstein bio je izložen ideologiji i prije odlaska u partizane. Tako u njegovom životopisu možemo pročitati da mu je otac Ivo bio uvjereni cionist (<http://www.vecernji.hr/biografije/slavko-goldstein-585>). U istom životopisu također se navodi da Goldstein „nakon uspostave države Izrael 1949. emigrira s bratom i sudjeluje u borbi za opstanak te države.“ Goldstein se u Jugoslaviju vraća 1950-ih godina, no pogledajmo na trenutak nekoliko detalja o toj 1949. kada završava Izraelsko-palestinski rat i poratnom razdoblju (Izvor: Dinko Odak, Izraelsko-arapski ratovi (1), <http://povijest.net/izraelsko-arapski-ratovi-1/>):

„Izašavši iz rata kao pobjednik Izrael je bio prožet militantnim nacionalističkim duhom. Vlast su prigrabile snage desnice kojima je prvi zadatak bio od zemlje napraviti “ratni logor”. Cionisti su tvrdili kako je to jedini način na koji Izrael može preživjeti u “arapskom moru”. Vlada uvodi vojnu obvezu za sve židovske stanovnike oba spola. Ograničavanjem vojne službe na Židove željelo se spriječiti legalno naoružavanje Palestinaca. Glavni zapovjednik izraelske vojske je predsjednik Republike, koji preko ministarstva obrane izdaje naređenja Vrhovnom stožeru, glavnom rukovodećem operativnom tijelu.“

Ponovimo još jednom da je Goldstein, prema vlastitom životopisu, otišao u Izrael gdje je sudjelovao u borbi za opstanak te države. No, kako vidimo ovdje, ta država bila je u to doba

prožeta **militantnim nacionalističkim duhom**, a vlast je prigrabila **cionistička desnica** na čelu s lokalnim **Maršalom**. Stoga Goldsteinu uzvraćamo pitanjem kojeg na stranici 93 svog pamfleta postavlja Društvu za istraživanje trostrukog logora Jasenovac (čiji član Stipo Pilić jest, ali Blanka Matković nije): **slutite li procjep u kojem se nalazite?** Po svemu sudeći, Goldsteinu su u njegovoj kući desničari i nacionalisti bili itekako prihvatljiva opcija, iako je upravo to ono što mu ponajviše smeta na tuđem imanju.

Goldstein nam doduše priznaje da smo **istraživači, iako ne i znanstvenici** iako npr. Blanka Matković, za razliku od Slavka Goldsteina, ima četiri sveučilišne diplome od koje su dvije one za znanstvene akademske stupnjeve u Hrvatskoj i inozemstvu. U svom konačnom pokušaju diskreditacije Goldstein šalje u ropotarnicu povijesti i tzv. radnu grupu Jasenovac, ali i svoju objektivnost i „znanstveni“ rad. Goldsteinov pristup još više dokazuje **ispolitiziranost i svjetonazorski pristup istraživanju** još jedne teške teme hrvatske prošlosti kojoj on ne može, ne zna i ne želi pristupiti kao znanstvenik (pa makar i samoproглаšeni), nego kao **egzekutor**. Ali, znanost, posebno povijesnu znanost, ne može se ubiti. Mnogi su to pokušali prije Goldsteina, pa nisu uspjeli, neće ni on. Uostalom, gdje je bio svih onih, znatno dužih od 40, godina agresivne mitologije? Prespavao poput **Trnoružice?**

Poslije „likvidacije“ poslijeratnog logora i naše likvidacije egzekutoru je sve lakše. Zato i ne mora više toliko govoriti o „svojoj“ radnoj grupi Jasenovac, sve je čisto i jasno. Juriš naprijed! Ipak, podsjetit će nas na nekoliko bitnih stvari, kao na primjer kamo ići i koje dokumente gledati. Ponavlja nam po ne znamo koji puta da trebamo ići u JUSP Jasenovac jer je tamo po njemu svemoguća Jelka Smreka sve prikupila i ondje se nalazi najviše dokumenata o Jasenovcu. Pri tom je zaboravio da mi baš nismo kao većina hrvatskih povjesničara koje egzekutor, zahvaljujući tim svojim sposobnostima, vodi i njima upravlja u Hrvatskoj. Taj materijal u JUSP jasenovac nije problem jer ondje naravno ima dosta materijala i dosta podataka upravo o poslijeratnim jasenovačkim logorima, ali problem je **egzekutor koji likvidira taj materijal i dokumente te izmišlja i iznosi svoje priče** kojih nema u tim dokumentima i materijalima, a što smo mi najbolje pokazali citirajući iskaze tih svjedoka (Radovi, 353-355, 364-370; Jasenovački logori, 181-184, 194-201). Po Slavku Goldsteinu povijest je samo ono što on napiše i, da citiramo sada Darinka Kosora, točka. Dakako, Goldstein je važniji izvor od svih hrvatskih arhiva zajedno. Stoga nam ponavlja priču kako je 2002. uputio kustose SP Jasenovac Maria Kevu i Maricu Karakaš u Hrvatski državni arhiv da potvrde ono što je Goldstein već znao - da nema „tragova o postojanju poslijeratnog partizansko-komunističkog logora smrti na prostoru ustaškog Logora III“ (Jasenovac, 88). Prema Goldsteinovim navodima, Kevo i Karakaš su se vratili nakon nekoliko tjedana i rekli

da nisu pronašli ništa. Kakvo je to povijesno istraživanje koje traje „**nekoliko tjedana**“ i koliko se uopće fondova u tom razdoblju može pregledati uzevši u obzir da se dokumenti u pojedinim fondovima čuvaju u stotinama ili tisućama kutija??? I doista, kakvi smo mi to istraživači kad svojom slobodno voljom odlučujemo istražiti nešto za što je netko drugi već ustvrdio da nema i amen?

Osim toga, područje Jasenovca je u nadležnosti Državnog arhiva u Sisku, gdje su pronađeni ključni dokumenti koje navodimo u našem radu i koji su uostalom dostupni svim građanima. No, Goldsteinu oni ne trebaju jer on ima svoju istinu. Zanimljiva je njegova šaljiva opaska da vidi „da ni Pilić u Sisku nije pronašao nikakav relevantni dokument“ o poslijeratnom logoru u Jasenovcu pa su stoga to „samo konstrukcije, bez ijednog pravog dokaza, dakle neosnovane izmišljotine“ (Jasenovac, 89). Goldstein je polovično u pravu jer te relevantne dokumente nije našla njegova muza Pilić, već ona dosadna Matkovićeva. Iz velike ljubavi prema Piliću i Matkovićevoj **Goldstein u potpunosti ignorira sve te silne dokumente koji se ne uklapaju u njegovu verzije bajke o Crvenkapici**. Pa što će Goldsteinu dokumenti suda, narodnih odbora i Udbe? On dobro zna da je **čitava povijest države za koju se borio najobičnija laž**. Da ne govorimo da mu ne pada na pamet da navede bilo što o ekshumacijama i antropološkim istraživanjima 1964., iako su ista vođena i plaćena od organizacije kojoj je pripadao tada i pripada i danas (SUBNOR-SAB). Ipak se S. Goldsteinu zalomi, pa i kaže pokoji istinit navod, kao na primjer da ako njegov krunski svjedok Mirko Šimunjak „nešto ne želi reći, onda to **prešućuje**, ali ne laže“ (Jasenovac, 90). Napokon je priznao nešto što radi više od 70 godina i što rade svi njegovi partijaši – **prešućuje**. Nećemo ulaziti u to što Goldstein i njegovi svjedoci prešućuju, a pitanje je li manji grijeh lagati ili ne govoriti istinu ostavljamo čitateljima koji ne bi smjeli smetnuti s uma da Goldstein očekuje da svi čoporativno vjerujemo njegovom vjerodostojnom svjedoku koji samo „prešućuje“. Šutnja i prešućivanje ratnih, a posebno poslijeratnih komunističkih zločina je srž našeg rada i mi razbijamo tu šutnju i prešućivanje. Shvatio je to Goldstein koji papagajski iznova prepričava Šimunjakov iskaz, zaboravljajući pri tome da je još prije 14 godina obećao „otvorene okrugle stolove“ i objavljivanje iskaza svojih svjedoka. Do danas, pa ni u ovoj knjizi još ništa. Ali, S. Goldstein se bavi drugim poslom koji daleko bolje zna, on prati S. Pilića i istražuje što on i gdje radi. Piliću bi trebalo imponirati jer vrijedan je pažnje jednog Goldsteina. Goldstein se pita zbog čega više puta nismo bili u Jasenovcu. Pa tko kaže da nismo? Evo, ovo prilikom se ispričavamo što redovito nismo tražili **propusnicu** druga Goldsteina.

Goldstein ipak priznaje da smo kritiku pisali „uljudnim tonom i korektno“, ali prema našem radu nije kritičan, nego je kritizer (Jasenovac, 91). Obećavamo, da ćemo u budućem radu

pogledati i dosje pokojne Jelke Smreke dobijemo li njegovu **propusnicu**, ali ne možemo i nećemo obećati da ćemo pisati prema naputcima S. Goldsteina, njegovih izabranika i miljenika. No i dalje moramo govoriti S. Goldsteinu i „njegovim“ povjesničarima da su izvorni arhivski dokumenti bili i ostat će značajniji od bilo kojih, kakvih i čijih svjedočanstava i iskaza te dosjea Jelke Smreke. Goldstein to ne razumije, on to više i ne može razumjeti, ali treba mu to stalno govoriti. Možda ipak čuje, shvati i prihvati. A da puno toga prešućuje i pokušava prikriti to je valjda jasno iz njegovih dosadašnjih prekrajanja zbivanja u poslijeratnom logoru Jasenovac. Ponavljanjem teksta o radnoj grupi Jasenovac u još kraćem obliku nego je to napravio ranije S. Goldstein želi reći da je to njegov završni, pobjednički udarac. Ustvari, ponavljanjem svojih konstrukcija i izmišljotina pokušava ponavljanjem laži uvjeriti čitatelje i potvrditi tu laž jer shvaća da je suočen s porazom. U krajnjem očaju da spasi svoju teoriju na super klimavim nogama, Goldstein priznaje da je lokalno stanovništvo tzv. radnu grupu Jasenovac nazivalo „**malim logorom**“, a „ideološki zaslijepljeni“ Matković i Pilić koji su se najeli ludih gljiva „**logorom**“. Naravno, pritom je potpuno nebitno kako su „**to**“ nazivale **jugoslavenske institucije onog doba**. Doista je sramotno što tadašnja lokalna Udba, narodni odbor ili sud nisu konzultirali maloljetnog poručnika Jugoslavenske armije i karlovačkog srednjoškolca Slavka Goldsteina. Trebalo im je suditi za veleizdaju jer se nisu držali Jelkinog dosjea! Da nije smiješno bilo bi zaista tragično.

Na kraju ove analize moramo se zapitati želi li nam Goldstein svojim uratkom poručiti da su se sve te silne institucije njegovih jugoslavenskih vlasti (narodni odbori, II. Jugoslavenska armija, sudovi, Udba) urotili davne 1945. i krivotvorili čitav niz dokumenata s namjerom da 2014.-2016. dokažu da njihov poručnik JA Slavko Goldstein ne govori istinu??? Ukoliko je tako, što nas priječi da izrazimo sumnju u svaku riječ napisanu nakon 1945. i izvršimo **reviziju** kompletne poratne povijesti? Jer, kako stvari trenutno stoje, **ili laže Goldstein ili laže Partija**. Je li doista moguće da sveznadar Goldstein jedini zna sve o svemu jer je on, inače 17-godišnjak te 1945., bio prisutan svugdje i stalno? Osim toga, **sumnja li Goldstein u autentičnost izvornog arhivskog gradiva i kulturnog blaga Hrvatske?** Zbog čega je Goldsteinu teško otići do 50-tak km udaljenog Siska i proučiti dokumente koje citiramo? Uostalom, zbog čega to nije uradio svih ovih godina ukoliko mu je do Jasenovca doista bilo stalo? I gdje je Goldstein bio svih onih „40 godina agresivne mitologije sa suprotnim polazištima i nedokazivim tvrdnjama o 600 do 700 tisuća jasenovačkih žrtava, s potmulim implikacijama o genocidnost ne samo počiniteljskih vlasti već i cijelog hrvatskog naroda“ (Jasenovac, 85)? **Kada i gdje je hrabri poručnik JA digao svoj glas protiv takvog režima?**

Ovim završavamo polemiku sa samoproglášenim povjesničarom Slavko Goldsteinom jer ne želimo gubiti vrijeme na beskorisne stvari. U budućnost smo spremni razgovarati i surađivati sa svima onima koji pronáđu dokumente koji bacaju novo svjetlo na ratni i poratni logor Jasenovac, no pamfleti i agitpropovska propaganda nas ne zanimaju. Ostale, poput Goldsteina, prepuštamo mitovima i izmišljotinama. Uostalom, živjele je nekad davno neke curice u Salemu koje su kriknule „**vještica! vještica!**“. Bio je to početak nekih tragičnih događaja jer, kako pokazuje primjer Slavka Goldsteina, **očaj i bijes totalnog poraza doista je teško kontrolirati**. No, ako laže koza, ne laže rog...